

LIHAKSEN HISTOLOGINEN TUTKIMUS M -PAD, 4057

- Tiedustelut:** Tekniset ohjeet: Patologian laboratorio, näytteiden vastaanotto puh. 044-7113482 ja/tai immunohistokemian laboratorio puh. 044-7113971.
- Yhteyshenkilöt:** Patologian erikoislääkäri Jaana Rummukainen (puh. 044-7113974, jaana.rummukainen@kuh.fi), Tuomas Rauramaa (puh. 044-7113478, tuomas.rauramaa@kuh.fi) ja osastonylilääkäri Vesa Kärjä (puh. 044-7113471, vesa.karja@kuh.fi)
- Indikaatio:** Todettu tai epäilty lihassairaus (myopatia, dystrofia, neurogeeniset tilat), joko periytyvä, synnynnäinen tai tulehduksellinen.
- Lähete:** Sähköinen lähete (Weblab/ Multilab, OHJE-2013-02859)
- Lähetetiedoista tulee ilmetä näytteenottoindikaatio ja kysymyksenasettelu sekä tieto, mistä lihaksesta näyte on otettu. Histologinen tulkinta edellyttää tarkkoja kliinisiä tietoja, kliinisen kemian ja neurofysiologian tuloksia. Potilastapaukset käsitellään kliinis-patologisessa meetingissä. Esitietoihin tulee merkitä myös tieto näytteen mahdollisesta tartuntavaarallisuudesta (esim. hepatiitti, HIV, tuberkuloosi, prionitauti). Lähetteen ja näytepurkkien tietojen on oltava yhtäpitävät.
- Näyteastia:** Tuorenäyte: petrimalja tai muoviastia, jossa näyte on kosteisiin keittosuolakääreisiin käärittyinä.
EM-näyte: EM-fiksatiivia (1 % glutaraldehydi + 4 % formaldehydi) sisältävä tiiviskorkkinen näyteastia (Tarra: EM-näyte, EM-fiksatiivi), joita voi noutaa patologian laboratorion näytteiden vastaanotosta, jääkaapista +4°C.
- Näyte jaotellaan:
Valomikroskooppinäyte: Tuorenäyte (nestetyyppiääditys).
Elektronimikroskooppinäyte: EM-fiksatiivilla fiksoitu näyte. Lihas asetetaan fiksiiviin, kun se on menettänyt supistuvuutensa (10 - 15 minuuttia).
- Näyte:** Avobiopsia (10x5x5 mm) tai konkotomibiopsia (5-6 kpl), joissakin tapauksissa neulabiopsia, tapauskohtaisesti valitusta sopivasta lihaksesta, esimerkiksi vastus lateralis, tibialis anterior tai deltoideus. Näyteastiaan on merkittävä potilaan henkilötiedot ja niiden on täsmättävä läheteeseen.
- Näytteen säilytys ja kuljetus:** Näytteet säilytetään ja kuljetetaan huoneenlämmössä. Tuorenäyte toimitetaan välittömästi, pikalähetillä, patologian näytteiden vastaanottoon (virka-aikana ma-pe klo 8-15). EM-fiksatiivilla fiksoidut näytteet toimitetaan patologian laboratorion näytteiden vastaanottoon.
- Menetelmä:** Näytteestä valmistetaan jääleikkeet. Kudosleikkeiden värjäysvalikoimaan kuuluu perusvärjäys (hematoksyliini-eosiini) ja erikoisvärjäksiä (PAS, Gömörin trikromi) että erikoistutkimuksia (entsyymihistokemia NADH ja SOS2, immunohistokemia NMHC, DMHC ja DMHC, elektronimikroskopia) patologin harkinnan mukaan, tapauskohtaisesti. Värjätyt leikkeet tutkitaan mikroskoopilla. Menetelmä on akkreditoitu (FINAS, SFS-EN ISO 15189:2013).
- Tulkinta:** Patologian erikoislääkäri tai vastuuhenkilön valtuuttama erikoistuva lääkäri antaa mikroskooppitutkimuksen perusteella lausunnon. Myös lähetteessä esitettyihin spesifeihin kysymyksenasetteluihin vastataan.
- Virhelähteet:** Keskeisimmät virhelähteet liittyvät kuljetukseen ja näytteen käsittelyyn, joten pikainen näytteen toimitus laboratorioon on tärkeää.

- Tekotiheys:** ma-pe
- Tulos valmiina:** 7 arkipäivän kuluessa näytteen saapumisesta (80%). Elektronimikroskopiaa vaativat näytteet vastataan 30 arkipäivän kuluessa. Tuloksen valmistumiseen vaikuttaa myös erikoistutkimuksien käytön tarve.
- Laatija, päivä:** Jaana Rummukainen, Satu Remes, 17.9.2020
- Hyväksyjä, päivä:** Vesa Kärjä, 18.9.2020
- Päivitetty, päivä:** Vesa Kärjä, Satu Remes, 27.8.2021

Akkreditoituun pätevyysalueeseen sisältyvä toiminta on nähtävissä verkkosivuilta:
www.finas.fi - Akkreditoidut toimijat - T343.